

Кравець А.Ю., д. політ. н., проф. кафедри історії та політичної теорії
Будько А. О., студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти
(*Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Дніпро, Україна*)

ЖІНОЧЕ ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Глибинний характер змін, що відбуваються сьогодні у суспільстві, вимагає їх всебічного осмислення, пошуку конструктивних шляхів подолання політичних, економічних та соціальних проблем країни. Найбільший і досі недостатньо затребуваний ресурс суспільства – величезна творча енергія думки, професіоналізму та життєвого досвіду жінок. Дослідження політичного лідерства жінок набуває особливого значення в умовах глобальних соціальних змін, коли трансформація у суспільному житті сприяє залученню жінок до управління у різних сферах діяльності, у тому числі й у політиці. В українському суспільстві досі існує думка, що жінка і політика – дві речі несумісні, проте останніми роками дедалі більше виявляється тенденція прагнення жінок до незалежності, самостійності. Просування жінок у владу розглядається сьогодні як інструмент стабільного, гуманного та сталого розвитку суспільства, оскільки реальна рівноправність чоловіків та жінок змінює пріоритети державної політики.

Питання політики та лідерства знайшли своє відображення у роботах багатьох вчених психологів, соціологів та політологів: Т.Парсонса, Ж.Блонделя, Г.Герта, С.Мілза, С.Еванса, С.Мітчела та багатьох інших. Серед вітчизняних науковців проблематикою політичного лідерства і жіночого політичного лідерства займаються Ю. Секунова, І. Товкун, О. Лещенко, Л. Шевченко, О. Кириленко та інші. Проте обрана проблематика залишається актуальною, а різні її аспекти потребують подальшого вивчення та наукового обґрунтування. Метою є вивчення специфіки жіночого політичного лідерства в умовах повномасштабного російського вторгнення.

Політичне лідерство – процес взаємодії між людьми, в якому наділені реальною владою авторитетні люди здійснюють легітимний вплив на суспільство (або його частину), яке віддає їм частину своїх політико-владних повноважень та прав. Тобто, політичне лідерство – це вплив або влада над іншими. Політичне лідерство виступає об'єктивно-суб'єктивним процесом, де об'єктивність обумовлена соціальними причинами його виникнення та розвитку, а суб'єктивність – особистістю лідера. В політиці лідером виступає та людина, яка не дивлячись на ту посаду, яку вона займає, може впливати на думку та дії інших учасників політичного процесу, та може впроваджувати свої цілі для досягнення певної мети. Тобто, лідерство передбачає не просто випадкове використання влади, а її тривалий вплив.

Через демократизацію усіх сфер життєдіяльності суспільства, структури політичної влади не можуть існувати без паритетного представництва жінок, на рівні з чоловіками у самих цих структурах. Політичний лідер – це та людина, яка здатна аналізувати і прогнозувати, яка є авторитетом для громадського оточення, яка використовує природні та розумові можливості впливу на це оточення, яка вміє і об'єднує маси для здійснення певних ідей. Тобто, політичним лідером може бути не тільки чоловік, але й сильна та розумна жінка. Адже, саме жінки-лідери більш схильні до компромісів, до мирних форм вирішення проблем та діяльності, до комплексного бачення проблем, за спільних дій з політиками-чоловіками, об'єднуючи свої зусилля, можуть допомогти досягнути спільних цілей країни.

Найяскравішою представницею світового жіночого політичного лідерства в умовах російсько-української війни є, безперечно, Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляен – друг та партнер України під час повномасштабного російського вторгнення. Ця лідерка зробила найбільший внесок у нашу майбутню перемогу. Вона не тільки неодноразово приїздила в Київ, вона є потужним захисником міжнародної підтримки і допомоги Україні у надскладні часи.

Що стосується інституту політичного лідерства жінок в Україні, то воно переживає початкову стадію свого розвитку. Порівняно з європейськими країнами в Україні зберігається низький рівень гендерного балансу у сфері політичного представництва та керівництва державними та економічними процесами. Дуже низьким є рівень представленості жінок у суспільному та політичному житті. Однак, не дивлячись на це, українські жінки все ж виборюють своє право бути на рівних з чоловіками. Наприклад, в Україні велика кількість яскравих жінок-політичних лідерів, які за своїми професійними якостями не поступаються чоловікам та світовим жінкам політикам. Цього року у списку найвпливовіших жінок світу опинилось вісім українок найрізноманітніших професій, серед яких перша леді Олена Зеленська. Вона отримала своє місце за роботу з підтримки психічного здоров'я дітей та сімей, травмованих війною. До того ж, вона стала першою дружиною іноземного президента, яка звернулася до конгресу США.

Не будемо дивитися вгору і візьмемо до уваги жінок, які займають трохи нижчі посади або жіночі організації. Спираючись на досвід, який вони здобули у мирний час, саме жіночі організації змогли взяти верх над гуманітарною допомогою людям постраждалим під час війни в Україні, організувалися та скоригували свою роботу на досягнення благих цілей. Поряд з тим, саме жіночі організації займаються вирішенням нагальних проблем евакуації та облаштування.

Жіноче політичне лідерство в Україні може і буде існувати. Як ми бачимо, на сьогоднішній день, українські жінки кожної хвилини доводять свою освіченість, відважність та наснагу. Під час російського вторгнення в Україну, багато жінок прийняли рішення відважно стояти за свою країну на передовій. Кожна поважаючи себе українка, боронить свою неньку та допомагає їй в тій галузі, де це краще виходить. Перша леді, Олена Зеленська, боронить країну на гуманітарному тилу. Віце-прем'єр-міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України – Ірина Верещук, боронить країну займаючись зеленими коридорами та наданням першої допомоги для осіб, які хочуть виїхати з тимчасово окупованих територій. Ольга Стефанішина допомагає Україні у питаннях європейської інтеграції, чим захищає культуру та розвиток рідної країни.

Перелік посилань

1. Гендерна політика в Україні: складний шлях від декларацій до позитивних дій. hvylyya.net. URL: <https://hvylyya.net/uk/analytics/131788-genderna-politika-v-ukrayini-skladniy-shlyah-vid-deklaratsiy-do-pozitivnih-diy>
2. Гонюкова Л. Жінки в політичній еліті України. Жіночий світ. 2008. Ч. 3 (19). С. 9–11.
3. Кісь О. Жіночі стратегії в українській політиці // Пошуки гендерної паритетності: український контекст / [під. ред. І. Грабовської]. Ніжин: ДС Міланік, 2007. С. 121-140.
4. Лещенко О. Політичне лідерство в Україні: гендерний аспект. Гендерна політика очима молоді. 2016.
5. Олена Зеленська ініціювала «Велику розмову про безбар'єрність». ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ Офіційне інтернет-представництво. . URL: <https://www.president.gov.ua/news/olena-zelenska-iniciyuvala-veliku-rozmovu-pro>

[bezbaryst-61033](#)

6. Пиляєва Л. В. Жінка як суб'єкт політики: феномен політичного лідерства в умовах сучасних демократичних перетворень : дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2013. 199 с.

7. Президентка Єврокомісії: Ми хочемо бачити Україну у ЄС. Укрінформ - актуальні новини України та світу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3415389-prezidentka-evrokomisii-mi-hocemo-baciti-ukrainu-u-es.html>

8. Участь жінок у політиці та процесі прийняття рішень в Україні. Стратегії впливу. Укр. жін. фонд. 2011. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/d/7/85975.pdf>

9. Урсула фон дер Ляєн. LB.ua. URL: https://lb.ua/file/person/4751_ursula_fon_der_lyaien.html